

Remissvar

Utfärdat 2024-08-27

Diarienummer 0576/24

Delegation 1.8

Avfallsavdelningen

Åsa Lirell

Telefon: 031-368 70 46

E-post: asa.lirell@kretsloppochvatten.goteborg.se

Remissvar avseende hantering av trädgårds- och parkavfall

Beslut

Kretslopp och vatten beslutar att lämna remissvar i enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kretslopp och vatten har getts möjligheter att lämna synpunkter på en remiss från regeringen till kommunstyrelsen inför deras besvarande. Remissen innehåller Klimat och näringslivsdepartementets promemoria "Hantering av trädgårds- och parkavfall" (KN2024/01288). Svaret ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 4 september 2024.

Den 1 januari 2024 trädde nya bestämmelser i avfallsförordningen (2020:614) i kraft, som syftar till att nyttja bioavfallet som en resurs i större utsträckning än tidigare. Ändringen innebär bland annat att bioavfall i första hand ska materialåtervinnas. Det har efter att de nya bestämmelserna trädde i kraft framkommit att regleringen har tolkats på olika sätt. I den remitterade promemorian lämnas förslag på förändringar av regleringen, framför allt när det gäller eldning av trädgårds- och parkavfall på den egna fastigheten.

Förvaltningen ställer sig positiva till förändringen och tillstyrker i huvudsak förslaget. Förslaget om hantering av trädgårds- och parkavfallet på den egna fastigheten ligger i linje med gällande föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad. Enligt förslaget kommer det fortfarande vara möjligt för kommunerna att meddela föreskrifter om undantag och förbjuda eller begränsa eldning som kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön. Enligt förslaget ska detta regleras i avfallsföreskrifterna. Förvaltningen anser att det är lämpligare att reglera hur man får och inte får elda i de lokala föreskrifter som meddelas med stöd av ett bemyndigande i 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilaga 1. Yttrande avseende hantering av trädgårds- och parkavfall

Ärendet

Kretslopp och vatten har getts möjligheter att lämna synpunkter på en remiss från regeringen till kommunstyrelsen inför deras besvarande. Remissen innehåller Klimat och näringslivsdepartementets promemoria ” Hantering av trädgårds- och parkavfall” (KN2024/01288). Svaret ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 4 september 2024. Beslutet fattas på delegation.

Beskrivning av ärendet

Den 1 januari 2024 trädde nya bestämmelser i avfallsförordningen (2020:614) i kraft, som syftar till att utnyttja bioavfallet som en resurs i större utsträckning än vad som redan görs. Ändringen innebär bland annat att bioavfall i första hand ska materialåtervinnas. Det har efter att de nya bestämmelserna trädde i kraft framkommit att den förändrade regleringen har tolkats på olika sätt. Flera kommuner har beslutat om nya föreskrifter utifrån den gällande regleringen samtidigt som många andra kommuner inte har gjort det. Många kommuner har sedan länge även haft föreskrifter som reglerar eldning. Det har upplevts som otydligt vad som gäller när kommunen inte har meddelat några föreskrifter om eldning. Det finns därför skäl att förändra och förtydliga bestämmelserna i avfallsförordningen, framför allt i fråga om vad som gäller för eldning av trädgårds- och parkavfall på den egna fastigheten när kommunen inte meddelat några föreskrifter.

I promemorian lämnas förslag på förändringar och förtydliganden av de nu gällande bestämmelserna för bioavfall, framför allt när det gäller eldning av trädgårds- och parkavfall på den egna fastigheten. Nya möjligheter att reglera eldning av trädgårds- och parkavfall införs i avfallsförordningen medan möjligheter att meddela tillfälligt förbud mot eldning tas bort från förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Det föreslås också att kravet på dispens för förbränning av utsorterat trädgårds- och parkavfall vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar tas bort.

Förvaltningens bedömning

Generellt

Kretslopp och vatten ställer sig generellt positiva till förändringen och förtydligandet av regleringen av trädgårds- och parkavfallet och tillstyrker i huvudsak förslaget. Förslaget ligger i linje med de synpunkter som Kretslopp och vattennämnden framförde i samband med kommunstyrelsens remissyttrande (KS 2022-01-26 § 75) då den nu gällande regleringen remitterades.

Definition av trädgårds- och parkavfall i avfallsförordningen

Idag finns ingen uttrycklig definition av trädgårds- och parkavfall vare sig i avfallsdirektivet, miljöbalken eller avfallsförordningen. I förslaget läggs en definition in om vad som avses med trädgårds- och parkavfall.

Förvaltningen instämmer i att det finns ett behov av att förtydliga begreppet i avfallsförordningen i samband med att bestämmelserna om hanteringen av trädgårds- och parkavfall förändras och förtydligas. Det är också bra att det förtydligas att begreppet endast omfattar kommunalt avfall och inte avfall från exempelvis jord- och skogsbruk.

Valet av behandlingsmetod för en kommun eller någon annan som yrkesmässigt behandlar bioavfall

I de förändringar som gjordes i avfallsförordningen och som trädde i kraft 1 januari 2024 framgår det att den som behandlar bioavfall ska prioritera materialåtervinning, eller någon annan behandling än materialåtervinning som sammantaget ger likvärdiga eller bättre miljöeffekter. Sverige har emellertid tidigare infört direktivets avfallshierarki som gällande prioritetsordning för valet av behandlingsmetod av avfall i miljöbalken (15 kap. 10 och 11 §§). Enligt förslaget bör den prioriteringsordning som anges i avfallsförordningen utgå och ersättas av en hänvisning till avfallshierarkin i miljöbalken.

Förvaltningen ser positivt på att valet av behandlingsmetoder för olika avfallsslag ska göras utifrån samma avfallshierarki, dvs den som återfinns i 15 kap. miljöbalken.

Hantering av trädgårds- och parkavfall på den egna fastigheten

Det har i samhället upplevts som otydligt vad som gäller beträffande hantering av trädgårds- och parkavfall inom den egna fastigheten efter att de nya reglerna trädde i kraft 1 januari 2024, framför allt för kommuner som inte har meddelat några föreskrifter om undantag från kraven på val av behandlingsmetod. Utifrån detta delar förvaltningen promemorians bedömning om att det finns skäl för att förändra och förtydliga bestämmelserna i avfallsförordningen. Föreliggande förslag om att trädgårds- och parkavfallet ska komposteras på den fastighet som det har producerats på eller lämnas på en plats där avfallet hämtas eller tas emot av kommunen men även får eldas på fastigheten om det är lämpligt ligger i linje med tidigare beslutade föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad. Förvaltningen ställer sig därmed positiva till förslaget.

Det nya förslaget om ändring i avfallsförordningen innebär också att kommunen ska få meddela föreskrifter om undantag och förbjuda eller begränsa eldning av trädgårds- och parkavfall som kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön. Detta medan kommunens möjlighet att enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd meddela föreskrifter om tillfälligt förbud mot eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom planlagt område ska tas bort. Förvaltningen delar promemorians bedömning om att förutsättningarna för att kunna elda trädgårds- och parkavfall utan att det uppstår olägenheter för människors hälsa eller miljön skiljer sig beroende på var man befinner sig i landet och ser därför positivt till att kommunerna ska ha möjlighet att meddela föreskrifter om undantag och förbjuda eller begränsa eldning av trädgårds- och parkavfall som kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön. Det är

dock förvaltningens bedömning att det bör regleras i de föreskrifter som är kopplade till ett bemyndigande i 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd snarare än i föreskrifterna för avfallshantering. Detta då det i avfallsföreskrifterna inte bör regleras *hur* eldning får ske respektive inte ske kopplat till riskerna för olägenhet för människors hälsa eller miljön av själva eldningen. Utifrån det anser förvaltningen att förslag 1 e § bör strykas ur avfallsförordningen. Således bör bemyndigandet i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd inte tas bort utan i stället omformuleras från att bemyndiga föreskrift om tillfälligt förbud till möjlighet att förbjuda eller begränsa eldning om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer.

Eldning av trädgårds- och parkavfall vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Från och med 1 januari 2024 krävs det dispens enligt avfallsförordningen för att elda utsorterat trädgårds- och parkavfall, om eldningen sker i samband med sådana allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som har fått tillstånd enligt ordningslagen. Syftet med dispensförfarandet är att skapa möjligheter för tillsynsmyndigheten att tillåta majbrasor eller valborgsmäsoeldar och liknande offentliga eldar. Det nya förslaget innebär att det inte längre ska krävas någon dispens enligt avfallsförordningen för att elda utsorterat trädgårds- och parkavfall om eldningen sker i samband med sådana allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som har fått tillstånd enligt ordningslagen.

Tillstånd för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar hanteras av polisen. Regleringen avser endast eldning av utsorterat trädgårds- och parkavfall. Innan ett tillstånd meddelas enligt ordningslagen ska ett yttrande inhämtas från kommunen. Förvaltningen delar uppfattningen om att det bör räcka med att allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar har fått ett tillstånd enligt ordningslagen och att det därmed inte bör krävas ett separat dispensförfarande.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension men anser att det är positivt att förslaget skulle minska kommunens administration.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslagen i promemorian syftar i huvudsak till att förenkla redan gällande bestämmelser för att främja ett resurseffektivt utnyttjande av bioavfall och främst trädgårds- och parkavfall. För fastighetsinnehavare föreslås att avfallet får eldas på fastigheten, om det är lämpligt och det kan ske på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet. Eldningen ger ökade biogena koldioxidutsläpp som räknas som noll mot klimatmålen, men samtidigt kan andra utsläpp från den eventuella transporten till kommunens insamlingssystem

undvikas. Eldningen kan också medföra vissa luftföroreningar. Förslagen kan leda till att mindre mängd trädgårds- och parkavfall lämnas in i kommunens insamlingssystem, vilket påverkar andelen materialåtervinning negativt. Materialåtervinning i stor skala, till exempel genom biogasproduktion eller avfallsförbränning med energiutvinning, är bättre för miljön än att avfallet eldas upp på den egna fastigheten. I och med att Göteborgs Stad även tidigare har tillåtit eldning av torrt trädgårdsavfall som inte har gått att kompostera bedöms inte omfattningen av eldningen förändras i någon större utsträckning av förslaget till ändring i avfallsförordningen. Kommunen kommer även ha möjlighet att meddela ytterligare lokala föreskrifter om förbud mot eller begränsning av eldning av trädgårds- och parkavfall som kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön och om detta görs kan det anses vara positivt för miljön.

Bedömning ur social dimension

I förslaget blir det tillåtet att elda trädgårdsavfall på fastigheten, men endast om det kan ske på ett sådant sätt som innebär ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet. I och med detta bedöms risken för att förändringen i lagstiftningen skulle leda till ökade risker för människors hälsa i form av rök, lukt eller sotflagor jämfört med tidigare som liten. Förslaget innebär även möjlighet för kommunen att föreskriva mer i detalj hur eldningen får utföras inom kommunen.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Bilaga 1 Yttrande avseende hantering av trädgårds- och parkavfall

Kretslopp och vatten ställer sig generellt positiva till förändringen och förtydligandet av regleringen av trädgårds- och parkavfallet och tillstyrker i huvudsak förslaget. Förvaltningen ser positivt på att valet av behandlingsmetoder för olika avfallsslag ska göras utifrån samma avfallshierarki, dvs den som återfinns i 15 kap. miljöbalken.

Förvaltningen delar promemorians bedömning om att förutsättningarna för att kunna elda trädgårds- och parkavfall utan att det uppstår olägenheter för människors hälsa eller miljön skiljer sig åt i landet och ser positivt på att kommunerna ska ha möjlighet att meddela föreskrifter om undantag och förbjuda eller begränsa eldning av trädgårds- och parkavfall som kan medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön. Det är dock förvaltningens bedömning att det bör regleras i de föreskrifter som är kopplade till ett bemyndigande i 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd snarare än i föreskrifterna för avfallshantering. Detta då det i avfallsföreskrifterna inte bör regleras *hur* eldning får ske respektive inte ske kopplat till riskerna för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Utifrån det anser förvaltningen att förslag 1 e § bör strykas ur avfallsförordningen. Således bör bemyndigandet i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd inte tas bort utan i stället omformuleras från att bemyndiga föreskrift om tillfälligt förbud till möjlighet att förbjuda eller begränsa eldning om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer.

Förvaltningen delar uppfattningen om att det bör räcka med att allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar har fått ett tillstånd enligt ordningslagen och att det därmed inte bör krävas ett separat dispensförfarande.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension men anser att det är positivt att förslaget skulle minska kommunens administration.

Bedömning ur ekologisk dimension

Omfattningen av eldningen av trädgårdsavfall bedöms inte förändras i någon större utsträckning av förslaget till ändring i avfallsförordningen. Kommunen kommer ha möjlighet att meddela ytterligare lokala föreskrifter om förbud mot eller begränsning av eldning.

Bedömning ur social dimension

Risken för att förändringen i lagstiftningen skulle leda till ökade risker för människors hälsa i form av rök, lukt eller sotflagor jämfört med tidigare bedöms som liten.